

Tytuł: Badanie relacji między czynnikami przestrzennymi, a kurczeniem się miast średniej wielkości - porównanie miast niemieckich i polskich.

Zjawisko kurczenia się miast stało się poważnym wyzwaniem dla wielu krajów na całym świecie, w tym dla Polski. Prognozowany spadek liczby ludności w miastach Polski o 18,5% do 2050 roku podkreśla pilną konieczność podjęcia działań w tej sprawie (dane Głównego Urzędu Statystycznego). Choć kurczenie się miast nie jest nowym zjawiskiem, to jego wpływ na miasta i infrastrukturę staje się coraz większym wyzwaniem. Negatywne zmiany demograficzne mogą prowadzić do niestabilności finansowej, wzrostu liczby pustostanów, zanikania usług i sklepów, pogarszania się infrastruktury, a w konsekwencji powodować obniżenie się poziomu życia w mieście, którego dotyczy. Teorie dotyczące odporności sugerują, że miasta mają zdolność do adaptacji i transformacji, ale konieczne są skuteczne strategie urbanistyczne w celu złagodzenia negatywnych skutków kurczenia się.

Debata na temat kurczenia się miast rozpoczęła się w drugiej połowie XX wieku, gdy wiele miast w Europie i Ameryce Północnej doświadczało długoterminowych zmian demograficznych i gospodarczych. To zjawisko obserwowano głównie w krajach rozwiniętych, szczególnie w Europie i Ameryce Północnej, gdzie trzy spośród czterech większych miast Europy Wschodniej zmniejszyły swoją populację. Jednak w ostatnim czasie również miasta azjatyckie, a także miasta w krajach rozwijających się doświadczają tego zjawiska.

Zrozumienie kurczenia się miast, związków przyczynowo-skutkowych oraz strategii łagodzenia jego skutków nadal stanowi wyzwanie ze względu na jego wielodyscyplinarny i złożony charakter. Badania nad kurczeniem się miast koncentrowały się głównie na dużych miastach, podczas gdy mniejsze miasta, które często są najbardziej dotknięte, otrzymały mniejszą uwagę. Przewiduje się, że średniej wielkości miasta w Polsce doświadczają znacznego spadku liczby ludności, a sposób, w jaki będą zarządzać kurczeniem się, będzie miało wpływ na stabilność całej sieci osadniczej. Ważne jest zbadanie, czy skuteczne strategie urbanistyczne na poziomie lokalnym mogą zwiększyć odporność na spadek populacji.

Praktyki planowania związane z kurczeniem się miast zostały zbadane przez naukowców, podkreślając potrzebę przejścia od strategii zorientowanych na wzrost do innowacyjnych strategii związanych z polityką de-wzrostu (de-growth), ponownym wykorzystaniem. Niemieckie doświadczenia z zarządzania średniej wielkości kurczącymi się miastami pokazały obiecujące rezultaty dzięki kompleksowym strategiom, takim jak programy Stadtumbau Ost i IBA Sachsen-Anhalt. Programy te opierają się na koncepcji miasta kompaktowego, o zwartej i gęstej zabudowie, wyposażonym w sieć przestrzeni publicznych i dobrze skomunikowanym w regionie.

Proponowane badanie ma na celu analizę miast niemieckich w kontekście wyżej wymienionych aspektów przestrzennych oraz porównanie tych aspektów z tendencjami do kurczenia się i wzrostu z ostatnich 15 lat. Następnie wyniki te będą porównane z analogicznym badaniem dotyczącym miast polskich by wskazać na podobieństwa i tendencje. Ostateczne wyniki przyczynią się do lepszego zrozumienia zależności pomiędzy kształtem miasta, a jego odpornością na problemy demograficzne i w przyszłości umożliwi skuteczniejsze planowanie kurczących się mniejszych miast Polski.